

[Duborg.]

sikkert over i andre Egne. Vi ved jo fra Salgene i de to foregaaende Aar, at Ejendomsskyldværdien den Gang laa 10 pCt. under Handelsværdien, og disse 10 pCt. er sikkert fuldt ud ophævet ved det Prisfald, der har fundet Sted siden. Derfor er sikkert i Dag selve Ejendomsskyldværdien i det mindste fuldt paa Højde med Ejendommenes Handelsværdi, og Forholdet er saa dette, at ved denne Vurdering gaar man ud fra, at af denne tilnærmelsesvis rigtige Værdi er Grundværdien de 56 pCt., Bygningerne kun 44 pCt., medens det virkelige Forhold jo er et ganske andet. Hvis vi tager Brandassurancen, kommer vi op paa rundt regnet det dobbelte Beløb. For Byejeendommene er Forholdet vanskeligere at belyse i samme Udstrækning, men jeg kan dog nævne, at Brandassurancen i Byerne gennemsnitlig er fuldt saa høj som Ejendomsskyldværdien. Desuagtet ved vi jo, at der alligevel er en betydelig Ejendomsskyldværdi i Byerne paa 2 115 Mill. Kr., og det er derfor ogsaa overvejende sandsynligt, at Grundværdierne i Byerne gennemsnitlig maa ligge over den virkelige Handelsværdi.

Man kan sige, at med den nuværende Beskatningsform er det i og for sig ikke en Sag af saa stor Vigtighed, om den nuværende Vurdering er rigtig eller ej, blot den er nogenlunde ensartet, idet der jo som bekendt kun er en ret lille fast Beskatning, Statskatten, medens hele den kommunale Beskatning og Amtsbeskatningen fordeles, og derfor har det ikke nogen større Betydning, om den ligger lidt højere eller lidt lavere. Men nu gaar man ganske roligt over til at benytte det til noget saa fundamentalt i dansk Økonomi som paa dette Grundlag at ekspropriere et saa kæmpemæssigt Beløb som 4 800 Mill. Kr. Ja, man burde jo næsten ikke behøve at sige andet om dette Forslag end: at de kan begaa den Slags Ting!

Saa vil jeg gerne ogsaa komme lidt ind paa Spørgsmaalet om den erhvervs-mæssige Betydning af Ekspropriationen af Landbrugets Grundværdier, for den er af ganske fundamental Betydning. Det ser vi ogsaa lettest paa Landbrugsejendommene, fordi det giver sig størst Udslag der, idet Byejeendommene har en procentlig set lavere Grundværdi end Landbrugsejendommene. Ser vi paa Landbrugsejendomme, er Forholdet paa det nærmeste dette — det gør ikke stort, om det er et større eller et mindre Landbrug —, at naar vi tager en saadan Ejendom med fuld Besætning, Inventar og Driftskapital, er de 25 pCt. af denne samlede

Landbrugskapital Grundværdi, og ca. 75 pCt. er Bygningsværdi, Besætning og Løsøre. Hvad vil der nu ske, naar man ganske roligt eksproprierer Grundværdien? Ja, saa svæver disse 75 pCt. af den samlede Kapital i en Landbrugsejendom praktisk talt i Luften, de har ingen Grund under sig, intet Pant under sig, den eneste Sikkerhed, der er for disse Ejendomme bestaar deri, at Ejerne har Ret til at dyrke Grunden mod en Afgift, som de ingen Indflydelse har paa, og de har ingen Ejendomsret over Grunden.

At hele vort nuværende Realkreditsystem, dermed ophører, er jo en given Ting. Ingen Kreditforening kan bestaa paa dette Grundlag, ingen Sparekasselaan i den hidtidige Forstand af Prioritetslaan kan bestaa. Gennemførelsen af denne Ordning vil nødvendigvis have til Konsekvens, at Staten ligesom i 1919-Loven maa overtage ogsaa Finansieringen af Bygningskapital.

Derfor sejler hele dette Lovværk under falsk Flag, naar det giver sig ud for at være et Skridt, oven i Købet et stort Skridt, i liberalistisk Retning. Det er nemlig afgjort det eneste store Skridt, der nogen Sinde er søgt taget i Retning af at føre Samfundet over i en fuldkommen Socialisering. Officielt nøjes Staten med at ekspropriere Grunden, men den tvinges af de rent kapitalmæssige Forhold ind paa ogsaa at finansiere Bygningskapitalen. Og hvor meget nærmere kan vi saa komme den fuldstændige Socialisering?

Retsforbundet kan ikke stille sig paa det rent teoretiske Papirstandpunkt, om jeg saa maa sige, at det ikke kommer Staten ved, hvor Folk vil faa Kapital fra. Jo, det kommer Staten ved! Staten kan ikke bestaa af 3½ Millioner forhultede Individuer, som bygger Smaahytter ved Hjælp af deres egne Kræfter. Hvis det fordringsfulde Samfund, som Danmark er, skal bestaa, kræves der en uhyre Kapital til Driften af Jorden og af al den Virksomhed, som det moderne Samfund nu en Gang bestaar af. Staten bliver nødsaget til enten at overtage Kautions for samtlige Kreditforeningslaan eller ogsaa ligesom i 1919-Loven at udlaane af Statskassen. Derom kan der ingen Tvivl være, naar man vil blive paa Jorden i dette Spørgsmaal. Og Forholdet bliver omtrent det samme, hvad enten Staten direkte giver Laan eller den overtager Kautions for alle Pantelaan her i Landet. Dette er, som jeg før sagde, den virkelige, store Socialisering af alt dansk Erhvervsliv.

Man kan nemlig ikke sige til Folk — lad mig ogsaa sige det tydeligt her — f. Eks.